

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО–МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО–
ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

**2.1. Освітня програма короткострокових сертифікаційних курсів навчання
за частковими кваліфікаціями з професії «Кравець»,**

2.2 кваліфікація 3 розряд

РНП МК 7433 - «Виконання робіт з виготовлення жіночих штанів»

*Підготувала Тереса БАБИЧ,
методист НМЦ ПТО у Дніпропетровській обл.*

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА (РНП) МІКРОКРЕДИТУ (МК)
РНП МК-7433 «Виконання робіт з виготовлення жіночих штанів»**

Назва елемента часткової професійної кваліфікації: «Виконувач окремих робіт кравця». Код за Національним класифікатором України ДК 003 "Класифікатор професій" (КП) 7433 [1].

Співставлення елемента часткової професійної кваліфікації з повними чи частковими кваліфікаціями:

Кравець 3-го розряду ДООС 7433.С.14.10-2023 [2].

Віднесення результатів навчання за МК до рівнів Національної рамки кваліфікацій (далі – НРК): 3 рівень НРК (використано професійний стандарт «Майстер з пошиття одягу», затверджений наказом Міністерства економіки України від 14 лютого 2022р №304 – 22 [3].

Віднесення до Європейської класифікації навичок, компетенцій та професій (далі – ESCO): 7531.5 [3].

Режим доступу: <http://data.europa.eu/esco/occupation/b4c6d1b0-929e-48be-9f67-47bd8c30658b>.

Обсяг РНП МК: 52 години, з них 14-ть годин самостійна робота онлайн з професійно-теоретичної підготовки (6-ть годин офлайн), 32 години професійно-практична підготовка на робочому місці офлайн, 7-м годин на оцінювання результатів навчання.

Методи та засоби оцінювання результатів навчання: контрольні завдання, пробна кваліфікаційна робота.

Результати освоєння РНП МК та оцінювання результатів навчання:

Сертифікат про присвоєння елемента часткової професійної кваліфікації "Виконувач окремих робіт кравця 3 розряду". Код КП 7433.

Розробники РНП МК:

Тереса БАБИЧ, методист НМЦ ПТО у Дніпропетровській області.

Валентина ПАРХОМЕНКО, викладач професійно-теоретичної підготовки Міжрегіонального центру професійної перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців.

Катерина МИКИТИНА, старший майстер Криворізького навчально – виробничого центру.

Рецензенти:

РНП МК- 7433 «Технологія виготовлення жіночих штанів» апробована та схвалена на засіданні навчально-методичної ради НМЦ ПТО у Дніпропетровській обл.

Протокол № __ від _____

*Директор НМЦ ПТО у Дніпропетровській обл.
Віктор ВАСИЛИНЕНКО*

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

РНП МК «Виконання робіт з виготовлення жіночих штанів» спрямована на здобуття знань, формування практичних умінь та навичок, які необхідні «Виконувачу окремих робіт кравця 3 розряду».

В межах МК передбачається проведення:

- циклу теоретичних занять з вивчення технології виготовлення жіночих штанів;
- циклу практичних занять, які передбачають формування умінь та навичок з організації робочого місця і охорони праці. Показ прийомів пошиття за індивідуальними замовленнями жіночих штанів з виконанням примірок, виконувати різні способи обробки технологічних вузлів жіночих штанів;
- оцінювання результатів навчання за МК шляхом проходження здобувачами контролю знань та виконання пробної кваліфікаційної роботи у формі демонстрації умінь та навичок на робочому місці.

Програма розроблена з метою отримання професійних компетенцій з виготовлення жіночих штанів різної складності на сучасному швейному обладнанні з отриманням сертифікату.

Навчання здійснюється для:

- здобувачів освіти та педагогічних працівників ЗП(ПТ)О професій легкої промисловості;
- робітників швейних підприємств (організацій);
- незайнятого населення;
- внутрішньо-переміщених осіб (ВПО) тощо.

Зміст програми підготовки робітників за МК «Виконання робіт з виготовлення жіночих штанів» відповідає вимогам ДОС 7433.С.14.10-2023 та забезпечує впровадження сучасних технологічних процесів, передових методів роботи, враховує регіональні особливості швейної галузі.

Професійно-теоретична підготовка враховує зміст предметів спеціальної технології, матеріалознавства, обладнання, конструювання одягу, охорони праці.

Професійно-практична підготовка передбачає формування умінь та навичок щодо відпрацювання технології виготовлення жіночих штанів на сучасному швейному обладнанні.

Мета МК полягає в набутті здобувачем знань, формуванні умінь та навичок за елементами часткових професійних кваліфікацій «**Виконувач окремих робіт кравця 3-го розряду**», достатніх для виконання відповідних робіт у практичній діяльності.

Очікувані результати: по завершенню навчання здобувач освіти (слухач) повинен продемонструвати компетентності, отримані після засвоєння та отримання за МК таких результатів навчання (Таблиця 1).

Таблиця 1
Результати навчання за МК та знання і уміння/навички, необхідні для їх демонстрації за РН Вміння виготовляти поясні вироби (3 розряд)

Код	Результати навчання	Необхідні для демонстрації на практиці результатів навчання:	
		Знання	Уміння/навички
РН1	Складати технологічний опис моделей жіночих штанів. Підбирати тканини, інструмент для виготовлення виробу. Виконувати волого-теплову обробку передніх і задніх половинок штанів	Види і фасони жіночих штанів; інструмент, пристосування для виготовлення жіночих штанів; асортимент та властивості тканин; види прикладних та з'єднувальних матеріалів; асортимент оздоблювальних матеріалів і фурнітура;	Організувати робоче місце; використовувати інструмент для пошиття виробу; визначати асортимент та властивості тканин для виготовлення жіночих штанів; підбирати прикладні та з'єднувальні матеріали відповідно до тканини; підбирати оздоблювальні матеріали і

		вимоги охорони праці при виконанні робіт	фурнітуру; виконувати ВТО передніх і задніх половинок штанів; дотримання вимог охорони праці
PH2	Виконувати машинні шви на швейному обладнанні.	Обладнання та пристосування для виконання машинних та спецмашинних робіт; вимоги охорони праці при виконання робіт	Налагоджувати швейне обладнання для виконання машинних швів; дотримання вимог охорони праці
PH3	Виготовляти жіночі штани	Термінологію і технічні умови для виконання ручних, машинних та волого-теплових робіт; розрахунок та побудову креслення жіночих штанів; назву деталей крою, їх зрізи; технологію обробки швейних вузлів; технологічну послідовність виготовлення жіночих штанів; вимоги охорони праці	Шити за індивідуальними замовленнями жіночі штани з виконанням примірок; виконувати різні способи обробки технологічних вузлів жіночих штанів; обметувати зрізи деталей та петлі на спеціальних швейних машинах; дотримання вимог охорони праці під час виконання робіт
PH4	Перевіряти якість виконання робіт, визначати основні дефекти у виготовленні жіночих штанів і способи їх усунення	Види дефектів при виготовленні жіночих штанів різної складності;	Усувати дефекти при виготовленні жіночих штанів; здійснювати контроль якості виробу

		методи попередження дефектів при обробці вузлів та пошитті виробу	
PH5	Виконувати заключну обробку жіночих штанів	Обладнання для виконання волого-теплової обробки; вимоги з охорони праці при виконанні робіт	Виконувати волого-теплову обробку; дотримання вимог охорони праці під час виконання робіт

Використовувати загальні компетентності:

- Виконувати вимоги положень, інструкцій, стандартів за професією
- Використовувати професійну лексику
- Вміти працювати в команді
- Дотримуватись професійної етики
- Запобігати конфліктним ситуаціям
- Відповідально ставитись до професійної діяльності

Використовувати ключові компетентності:

- **комунікативну:** знати та вміти використовувати професійну лексику та термінологію за професійним спрямуванням;
- **цифрову:** знати інформаційно-комунікаційні засоби, способи їх застосування, способи пошуку, збереження, обробки та передачі інформації у професійній діяльності;
- **математичну:** знати правила математичних розрахунків у професійній діяльності; уміти читати креслення деталей крою жіночих штанів; визначати розміри виробу, обсяг виконання робіт;
- **енергоєфективну:** знати правові, економічні, соціальні та екологічні основи енергозбереження для підприємств швейної галузі; способи контролю

за витратою енергоресурсів; принципи раціональної роботи швейного обладнання;

– **підприємницьку:** знати основні документи, що регламентують підприємницьку діяльність; процедуру відкриття власної справи; основні фактори впливу держави на економічні процеси (податки, пільги, дотації);

– **мистецьку:** знати історію костюму, види, пропорції одягу; основні правила графічного малюнку: штрих, світло, тінь, пропорції, перспективи

Технологічне оснащення, необхідне для проведення МК:

- Універсальна машина човникового стібка
- Машина зигзагоподібного човникового стібка
- Красобметувальна машина
- Машина для виготовлення прямих петель
- Робоче місце для ручних робіт (столи з гвинтовими стільцями і підставками під ноги)
- Комплект засобів малої механізації (лапки різного призначення, лінійки, обкантовувачі тощо)
- Робоче місце для волого-теплових робіт
- Манекен

Інструменти для навчання за МК:

Індивідуальний комплект інструментів для ручних та машинних робіт

Таблиця 2

СТРУКТУРА РНП МК

РН	Найменування тем	Кількість годин					Загальна кількість годин
		Професійно-теоретична		Професійно-практична			
		онлайн	офлайн	онлайн	офлайн	віртуальна реальність	
РН1	Організація робочого місця. Інструктаж з	1			1		2

	охорони праці						
PH1	Інструменти і пристосування для виконання ручних, машинних та волого-теплових робіт, асортимент основних та прикладних матеріалів, фурнітура	1			2		3
PH2	Швейне обладнання та машинні шви, прийоми їх виконання	1			2		3
PH3	Технологія виготовлення жіночих штанів	8	4		18		30
PH4	Перевірка якості виконання робіт, основні дефекти і способи їх усунення	1	1		2		4
PH5	Заключна обробка жіночих штанів	1	1		1		3
	Контроль знань	1					1
	Пробна кваліфікаційна робота направлена на оцінювання умінь/навичок				6		6
	Разом	14	6		32		52

ЗМІСТ ОП МК

Професійно-теоретична	Професійно-практична	Інформаційно-методичне забезпечення програми, перш за все, у цифровому та/чи відео форматі (посилання)
РН1 Організація робочого місця. Інструктаж з охорони праці		
<p>Організації робочого місця при виготовленні жіночих штанів; заходи щодо забезпечення безпечної роботи на швейному обладнанні; перша домедична допомога при ураженні електричним струмом</p>	<p>Організація робочого місця при виготовленні жіночих штанів; засвоєння безпечних методів і прийомів роботи із швейним обладнанням; дотримання вимог охорони праці, вимог пожежної та електробезпеки</p>	<p>https://lib.imzo.gov.ua/pdr/uchniki-ta-navchaln-posbniki-dlya-zdobuvachv-profesyno-profesyno-tekhchno-osvti/pdruchnik-kravets-tekhnologya-vigotovlennya-odyagu-avt-batrachenko-n-v-zaryazhko--v/ с.7</p>
РН1. Тема1. Інструменти і пристосування для виконання ручних, машинних та волого-теплових робіт, асортимент основних та прикладних матеріалів, фурнітура		
<p>Загальна характеристика інструменту, пристосувань для виготовлення жіночих штанів; асортимент та властивості тканин; види прикладних та з'єднувальних матеріалів; асортимент оздоблювальних матеріалів і фурнітура; вимоги охорони праці при виконанні робіт</p>	<p>Організація робочого місця; підбір інструменту для пошиття виробу; асортимент тканин для виготовлення жіночих штанів; підбір прикладних та з'єднувальних матеріалів відповідно до тканини; оздоблювальні матеріали і фурнітура; дотримання вимог охорони праці</p>	<p>https://lib.imzo.gov.ua/pdr/uchniki-ta-navchaln-posbniki-dlya-zdobuvachv-profesyno-profesyno-tekhchno-osvti/pdruchnik-kravets-tekhnologya-vigotovlennya-odyagu-avt-batrachenko-n-v-zaryazhko--v/ с. 15</p>
РН2 Тема 2. Швейне обладнання та машинні шви, прийоми їх виконання		
<p>Класифікація швейного обладнання та пристосування для виконання машинних робіт; вимоги охорони праці при виконання робіт</p>	<p>Налагодження швейного обладнання для виконання машинних швів; дотримання вимог охорони праці.</p>	<p>https://lib.imzo.gov.ua/pdr/uchniki-ta-navchaln-posbniki-dlya-zdobuvachv-profesyno-profesyno-tekhchno-osvti/pdruchnik-kravets-tekhnologya-vigotovlennya-odyagu-avt-batrachenko-n-v-zaryazhko--v/ с.36</p>
РН3. Тема 3. Технологія виготовлення жіночих штанів		
<p>Термінологія і технічні умови</p>	<p>Виготовлення жіночих штанів</p>	<p>https://lib.imzo.gov.ua/pdr/</p>

<p>для виконання ручних, машинних та волого-теплових робіт; види та фасони жіночих штанів; розрахунок та побудову креслення жіночих штанів; назва деталей крою, їх зрізи; технологія обробки швейних вузлів виробу; технологічна послідовність виготовлення жіночих штанів; вимоги охорони праці при виконанні робіт</p>	<p>з виконанням примірок; виконання різних способів обробки технологічних вузлів виробу; обметування зрізів деталей та петель на спеціальних швейних машинах; дотримання вимог охорони праці під час виконання робіт</p>	<p>uchniki-ta-navchaln-posbniki-dlya-zdobuvachv-profesyno-profesyno-tekhchno-osvti/pdruchnik-kravets-tekhnologya-vigotovlennya-odyagu-avt-batrachenko-n-v-zaryazhko--v/ с. 106</p> <p>https://shii-sama.at.ua/publ/rizne/vikri_jka_zhinochikh_shtaniv_p_okrokovyi_instrukciji_pobudovi_kreslennja_osnovi_z_hinochikh_shtaniv/38-1-0-1439</p>
<p>РН4. Тема 4. Перевірка якості виконання робіт, основні дефекти і способи їх усунення</p>		
<p>Види дефектів при виготовленні жіночих штанів; методи попередження дефектів при обробці вузлів та пошитті виробу</p>	<p>Усунення дефектів при виготовленні жіночих штанів; здійснення контролю якості виробу</p>	<p>https://lib.imzo.gov.ua/pdr_uchniki-ta-navchaln-posbniki-dlya-zdobuvachv-profesyno-profesyno-tekhchno-osvti/pdruchnik-kravets-tekhnologya-vigotovlennya-odyagu-avt-batrachenko-n-v-zaryazhko--v/ с. 158</p>
<p>РН4 Заключна обробка виробу</p>		
<p>Обладнання для виконання волого-теплових робіт; операції та технічні умови волого-теплової обробки виробу; вимоги з охорони праці при виконанні робіт</p>	<p>Виконання операцій волого-теплової обробки виробу; дотримання вимог охорони праці під час виконання робіт</p>	<p>https://lib.imzo.gov.ua/pdr_uchniki-ta-navchaln-posbniki-dlya-zdobuvachv-profesyno-profesyno-tekhchno-osvti/pdruchnik-kravets-tekhnologya-vigotovlennya-odyagu-avt-batrachenko-n-v-zaryazhko--v/</p>
<p>Контроль знань</p>		
<p>Пробна кваліфікаційна робота</p>		

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль якості навчання здобувачів освіти (слухачів) за РНП МК «Виконання робіт з виготовлення жіночих штанів» здійснюється за бально-рейтинговою шкалою (максимальна кількість – 100 балів), з

обов'язковим переведенням кількості балів в оцінки за національною шкалою (Таблиця 4).

Таблиця 4

Національна шкала оцінювання результатів навчання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
91 – 100	відмінно	зараховано
81-90	добре	
71-80		
61-70	задовільно	
51-60		
31-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-30	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПРОЦЕДУРА ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА РНП

МК «Виконання робіт з виготовлення жіночих штанів»

I. Загальна інформація

Оцінювання результатів навчання за РНП МК «Виконання робіт з виготовлення жіночих штанів» проводиться шляхом виконання здобувачами освіти (слухачами) контрольних завдань та виконання пробної кваліфікаційної роботи.

II. Виконання контрольних завдань

Контрольні завдання за темою 1:

- Організація робочого місця та вимоги охорони праці під час виготовлення жіночих штанів

- Описати асортимент та властивості тканин для виготовлення жіночих штанів

- Назвати види і фасони жіночих штанів, деталі крою

- Описати термінологію і технічні умови для виконання ручних робіт при виготовленні жіночих штанів

- Назвати види прикладних та з'єднувальних матеріалів, яку функцію вони виконують

Контрольні завдання за темою 2:

- Назвати типи універсальних та спеціальних швейних машин

- Описати термінологію і технічні умови для машинних робіт

- Назвати типи пристосувань малої механізації для машинних робіт

- Описати технологію обробки виточок, складок, дрібних деталей

виробу

- Описати технологію проведення ВТО передніх та задніх половинок жіночих штанів

Контрольні завдання за темою 3:

- Описати види кишень та правила розмітки кишень на половинках жіночих штанів

- Описати технологію обробки накладних кишень

- Описати технологію обробки кишені з відрізним бочком - підзором

- Описати технологію обробки застібки суцільно-викроєним гульфіком

- Описати технологію виконання обробки низу жіночих штанів швом у підгін із відкритим зрізом

Контрольні завдання за темою 4:

- Назвати види дефектів при виготовленні жіночих штанів

- Описати причини дефектів, які виникають при з'єднанні двох деталей машиною строчкою

- Назвати способи попередження дефектів при обробці верхнього зрізу штанів
- Назвати способи усунення дефектів при обробці низу жіночих штанів
- Назвати способи усунення дефектів при обробці застібки

Контрольні завдання за темою 5:

- Назвати пристосування та обладнання для виконання волого-теплових робіт
- Описати особливості виконання волого-теплової обробки штанів з матеріалів із ворсистою поверхнею (оксамит, вельвет, рубчик та ін.)
- Назвати форми колодок для виконання волого-теплової обробки виробу
- Назвати тканини, які використовують для пропрасовувача
- Описати особливості виконання кінцевої волого-теплової обробки жіночих штанів

III. Виконання пробної кваліфікаційної роботи на вибір здобувача освіти.

На виконання пробної кваліфікаційної роботи передбачено 6-ть годин:

1. Технологія виготовлення класичних жіночих штанів
2. Технологія виготовлення жіночих штанів спортивного стилю
3. Технологія виготовлення жіночих штанів на підкладі

IV. Критерії оцінювання

Показник діяльності за результатом навчання 1:

Продемонструвати, як організувати робоче місце кравця. Підібрати інструмент для пошиття жіночих штанів відповідно тканини. Підібрати прикладні, з'єднувальні, оздоблювальні матеріали і фурнітуру

Показник діяльності за результатом навчання 2:

Виконати налагодження швейного обладнання для виконання обробки технологічних вузлів жіночих штанів з дотримання вимог охорони праці.

Показник діяльності за результатом навчання 3:

Підготувати жіночі штани до примірки. Обробити зрізи деталей на спеціальних швейних машинах з дотримання вимог охорони праці. Виготовити жіночі штани.

Показник діяльності за результатом навчання 4:

Усунути дефекти при виготовленні жіночих штанів: при з'єднання двох деталей строчкою; при обробці верхнього зрізу; при обробці низу штанів; при обробці застібки тесьмою – блискавкою. Здійснити контроль якості виробу.

Показник діяльності за результатом навчання 5:

Виконати операції волого-теплової обробки виробу з дотриманням вимог охорони праці.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Національний класифікатор України ДК 003 "Класифікатор професій".
– Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Profession/List?lang=uk-UA&id=d4162ef8-2771-4ac5-99ef-1d4b6f5336af&tag=KlasifikatorProfesii-Poshuk> .
2. Державний освітній стандарт з професії «Кравець» **7433.С.14.10-2023**.
- Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnichna-osvita/reforma-profesijnoyi-osviti/zmist-profesijnoyi-osviti-osvitni-standarti-programi-informaciya-dlya-uchniv-ta-pedagogiv/derzhavni-standarti-navchalni-plani-ta-programi/zatverdzeni-standarti-profesijnoyi-osviti-2023>
3. Професійний стандарт «Майстер з пошиття одягу», затверджений наказом Міністерства економіки України від 14 лютого 2022р №304
<https://document.vobu.ua/doc/12862>
4. Європейська класифікація навичок, компетенцій та професій. – Режим доступу: <http://data.europa.eu/esco/occupation/b4c6d1b0-929e-48be-9f67-47bd8c30658b>.
5. Кравець. Технологія виготовлення одягу : підручник для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти / Н. В. Батраченко, І. В. Заряжко. – Київ : Літера ЛТД, 2019. – 288 с.
<https://lib.imzo.gov.ua/pdruchniki-ta-navchaln-posbniki-dlya-zdobuvachv-profesyno-profesyno-tekhchno-osvti/pdruchnik-kravets-tekhnologya-vigotovlennya-odyagu-avt-batrachenko-n-v-zaryazhko--v/>